Lietas Nr. C20285412

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Liepājā 2014.gada 27.oktobrī

Liepājas tiesa
tiesnese Indra Pelnēna
sekretāre Marina Karloviča

piedaloties prasītāja /pers. A/ pārstāvei zvērinātai advokātei Gundegai Kreicei, /pers. B/ pārstāvim zvērinātam advokātam Haraldam Kālim

izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu **/pers. A/** iesniegto prasību pret **/pers. B/** par ķīlas tiesību atzīšanu, rīcības atzīšanu par prettiesisku.

Tiesas sēdē tiesa

k o n s t a t ē j a :

2001. gada 27. februārī noslēgts trīspusējs aizdevuma līgums, saskaņā ar kuru /pers. A/ aizdevis /pers. C/ Ls 5000 ar procentu likmi 5% mēnesī. Aizņēmējam aizdevums kopā ar aizdevuma procentiem bija jāatdod līdz 2001. gada 1. augustam.

Lai nodrošinātu aizdevuma līgumā minēto kredīta saistību izpildi, /pers. B/ kā ķīlas devēja nodeva prasītājam ķīlas tiesību uz sev piederošo nekustamo īpašumu /Nosaukums A/, Nīcas pagastā, Nīcas novadā, kas norādīts aizdevuma līguma 4.punktā.

Aizdevuma līguma 10. punkts paredzēja to, ka līguma korroborāciju zemesgrāmatā, kā arī saņemt ķīlas tiesību nostiprināšanai nepieciešamos dokumentus, tanī skaitā zemesgrāmatu aktu, tiek pilnvarots prasītājs.

Pieteikumā norādīts, ka ķīlas tiesību reģistrācija pēc aizdevuma līguma noslēgšanas netika veikta, jo ieķīlātais īpašums nebija reģistrēts zemesgrāmatā. Šobrīd veikt hipotēkas reģistrāciju zemesgrāmatā nav iespējams, jo nekustamais īpašums ar nosaukumu /Nosaukums A/, Nīcas pagastā, Nīcas novadā, pamatojoties uz zemesgrāmatu tiesneses 1998. gada 11. marta (pirms aizdevuma līguma slēgšanas) lēmumu ir reģistrēts Nīcas pagasta zemesgrāmatu nodalījumā Nr. /numurs/ un tā īpašnieks ir pilnīgi cita persona.

Ķīlas devēja /pers. B/ 2004. gada 3. augustā reģistrējusi sev piederošo nekustamo īpašumu Nīcas pagasta zemesgrāmatu nodalījumā Nr. /numurs/, tam ir ticis piešķirts nosaukums /Nosaukums B/.

Bez tam, 2005. gadā un 2008. gadā /pers. B/ ir veikusi nekustamā īpašuma /Nosaukums B/ sadalīšanu, un šobrīd no tā ir atdalīti trīs nekustamie īpašumi – /Nosaukums C/, /Nosaukums D/ un /Nosaukums E/ - līdz ar ko, ķīlas priekšmets vairs nav tajā sastāvā, kāds tas bija uz aizdevuma līguma noslēgšanas brīdi, toreiz tā aptuvenā platība bija vairāk kā 10 ha un tas sastāvēja no vairākiem zemes gabaliem.

Šobrīd nekustamais īpašums /Nosaukums B/, kurš reģistrēts Nīcas pagasta zemesgrāmatu nodalījumā Nr. /numurs/, sastāv no zemesgabala 1,7 ha platībā un piecām ēkām.

Attiecīgi, no /Nosaukums F/ 2005. gada 14. aprīlī ir ticis atdalīts nekustamais īpašums /Nosaukums D/, kurš reģistrēts Nīcas pagasta zemesgrāmatu nodalījumā Nr. /numurs/ un sastāv no trīs zemes gabaliem 8 ha platībā.

2008. gada 23.janvārī ir ticis atdalīts nekustamais īpašums /Nosaukums C/, kurš reģistrēts Nīcas pagasta zemesgrāmatu nodalījumā Nr. /numurs/ un sastāv no zemes gabala 4,08 ha platībā, un nekustamais īpašums /Nosaukums E/, kurš reģistrēts Nīcas pagasta zemesgrāmatu nodalījumā Nr. 1/numurs/ un sastāv no zemes gabala 1,9 ha platībā.

Pieteikumā norādīts, ka 2011. gada 29. jūlijā prasītājs nosūtījis /pers. C/ un /pers. B/ pretenziju, bet no viņu puses nekāda rīcība nesekoja, parāds netika samaksāts un ne aizņēmējs, ne ķīlas devējs nav izrādījis nekādu interesi par problēmas risināšanu. Ņemot vērā šo atgādinājumu prasītājs uzskata, ka atbilstoši Civillikuma 1905. pantam noilgums ir pārtraukts.

Atbilstoši Civillikuma 1286. pantam ķīlas tiesība paliek spēkā tik ilgi, kamēr pilnīgi tiek apmierināts kreditors. /pers. C/ nav atgriezis saskaņā ar 2001. gada 27. februāra aizdevuma līgumu viņam izsniegto aizdevumu. Prasītājs norāda, ka viņam nav iespējams izmantot savas aizdevuma līgumā pielīgtās tiesības un korroborēt ķīlas tiesību zemesgrāmatā, jo ķīlā nodotajam īpašumam ir mainīts sastāvs un nosaukums. Uzskata, ka ķīlas tiesība nodibināma uz visiem četriem nekustamajiem īpašumiem, kuri izveidoti sadalot pamatīpašumu /Nosaukums B/.

Prasītājs lūdz atzīt ķīlas tiesību uz nekustamiem īpašumiem /Nosaukums B/, kurš reģistrēts Nīcas pagasta zemesgrāmatu nodalījumā Nr./numurs/; /Nosaukums D/, kurš reģistrēts Nīcas pagasta zemesgrāmatu nodalījumā Nr. /numurs/; /Nosaukums C/, kurš reģistrēts Nīcas pagasta zemesgrāmatu nodalījumā Nr. /numurs/; /Nosaukums E/, kurš reģistrēts Nīcas pagasta zemesgrāmatu nodalījumā Nr. /numurs/. Lūdz piedzīt no atbildētājas /pers. B/ tiesāšanās izdevumus, kas sastāv no valsts nodevas Ls 50 apmērā, ar lietas vešanu saistītie izdevumi Ls 5,50 apmērā, kopā Ls 55,50.

2013.gada 22.augustā prasītājs grozījis un papildinājis savu prasību, papildus prasības pieteikumā minētajam norādījis, ka 2011.gada 29. jūlijā prasītājs nosūtīja /pers. C/ un /pers. B/ pretenziju par parāda samaksu, bet parāds nav samaksāts. Ņemot vērā šo atgādinājumu prasītājs uzskata, ka atbilstoši Civillikuma 1905. pantam noilgums ir pārtraukts gan attiecībā uz aizdevumu, gan arī uz ķīlas tiesību un tās nodibināšanu, jo faktiski ķīlas tiesība varēja tikt nodibināta tikai sākot ar 2005. gada 14. aprīli, kad ķīlas priekšmets tika reģistrēts zemesgrāmatās, tādejādi, attiecībā uz ķīlas tiesību noilgums būtu iestājies tikai 2015. gada 15. aprīlī.

Prasītājs uzskata, ka ķīlas tiesība nodibināma uz tiem diviem nekustamajiem īpašumiem, kuri pieder ķīlas devējai un atbildētājai /pers. B/, un vienlaicīgi arī atzīstams, ka atsavinot prāvas laikā nekustamo īpašumu /Nosaukums C/, kurš reģistrēts Nīcas pagasta zemesgrāmatu nodalījumā Nr.

/numurs/, atbildētāja ir rīkojusies ļaunā ticībā. To, ka ķīlas priekšmets 2001. gada 27. februārī, kad tika slēgts līgums, ietver visu 2005. gada 14. aprīlī Nīcas pagasta zemesgrāmatu nodalījumā Nr. /numurs/ reģistrēto nekustamo īpašumu /Nosaukums B/, apliecina prasības pieteikuma grozījumiem un papildinājumiem pievienotā VZD Kurzemes reģionālās nodaļas izziņa.

Prasītājs lūdz atzīt ķīlas tiesību uz nekustamiem īpašumiem /Nosaukums B/, kas reģistrēts Nīcas pagasta zemesgrāmatu nodalījumā Nr./numurs/, un /Nosaukums E/, kas reģistrēts Nīcas pagasta zemesgrāmatu nodalījumā Nr. /numurs/. Atzīt /pers. C/rīcību, atsavinot prāvas laikā nekustamo īpašumu /Nosaukums C/, kas reģistrēts Nīcas pagasta zemesgrāmatu nodalījumā Nr./numurs/, par ļaunticīgu. Piedzīt no atbildētājas prasītāja labā tiesas izdevumus kopā Ls 55,50.

Prasība pamatota uz Civillikuma 1278., 1281., 1283., 1286., 1290., 1301., 1302., 1304., 1367., 1055.,1896., 1905.pantu.

Atbildētāja/pers. C/ rakstveida paskaidrojumos norāda, ka prasību tās pašreizējā redakcijā pēc grozījumu un papildinājumu iesniegšanas neatzīst pilnībā, uzskata, ka ķīlas tiesība nevar tikt atzīta par spēkā esošu, jo pēc likuma nepastāv prasījums, par ko ķīla atbild, un attiecīgi tā nav spēkā, līgumā nav noteikts ķīlas tiesības priekšmets un pat pieņemot, ka pastāv prasījums, par ko ķīla atbild, ir iestājies noilgums ķīlas tiesības realizācijai.

Paskaidro, ka ķīlas tiesība ir blakus tiesība un saskaņā ar Civillikuma 1691. pantu ķīlas tiesība ir saistību spēka pastiprinājums.

Šajā lietā strīdus ķīlas tiesība ir norādīta 2001. gada 27. februāra aizdevuma līguma 4.punktā un atsevišķs līgums par ķīlas tiesību nav noslēgts. Tātad, prasījums par ko būtu jāatbild ķīlai, ir noteikts minētajā aizdevuma līgumā.

Atbildētāja norāda, ka aizdevuma līgums ir reallīgums un līguma noslēgšanas obligāta sastāvdaļa ir naudas vai lietas nodošana, un tas atzīstams par noslēgtu tikai ar naudas vai lietas nodošanas brīdi. No 2001. gada 27. februāra aizdevuma līguma 1. punkta var secināt, ka aizdevējs un aizņēmējs ir vienojušies par aizdevumu un tā apmēru Ls 5000, bet noslēdzot aizdevuma līgumu, naudu Ls 5000 apmērā aizdevējs, jeb prasītājs, aizņēmējam nav nodevis ne skaidrā naudā, ne pārskaitījis uz aizņēmēja bankas kontu. Pierādījumi naudas nodošanai nav atrodami ne aizdevuma līgumā, ne lietas materiālos. Pie šādiem apstākļiem 2001. gada 27. februāra aizdevuma līgums kā reāllīgums, saskaņā ar Civillikuma 1935. pantu, ir atzīstams par spēkā neesošu (pēc likuma nevar pastāvēt) un attiecīgi nav prasījuma, uz ko attiecināt ķīlas tiesību.

No augstāk minētā jāsecina, ka pie norādītajiem apstākļiem prasījums pēc likuma nevar pastāvēt un nav konstatējams spēkā esošs prasījums par ko ķīla atbild, tā nodrošināšanai nodibinātā ķīlas tiesība nav spēkā.

Civillikuma 994. pants nosaka, ka par nekustama īpašuma īpašnieku atzīstams tikai tas, kas par tādu ierakstīts zemesgrāmatā.

Saskaņā ierakstu zemesgrāmatu nodalījumā Nr. /numurs/ nekustamais īpašums /Nosaukums B/ ar kadastra Nr. /numurs/ zemesgrāmatā uz /pers. C/ vārda reģistrēts 2004. gada 3. augustā.

Nosaukums /Nosaukums B/ īpašumam ir piešķirts 2000. gada 26. aprīlī ar Nīcas pagasta padomes lēmumu (protokols Nr. 5), mainot nosaukumu /Nosaukums A/.

Līdz ar to aizdevuma līguma noslēgšanas brīdī 2001. gada 27. februārī nebija zemesgrāmatās reģistrēta ķīlas priekšmeta un atbildētājai, saskaņā ar Civillikuma 1306. un 994. pantu, nebija tiesību ieķīlāt līgumā noradītos /Nosaukums G/, kuriem īpašnieks ir cita persona.

Nav pamata uzskatīt, ka līgumā ir runa tieši par /Nosaukums F/, jo līgumā nav noradīts ne īpašuma nosaukums /Nosaukums B/, ne kadastra Nr. /numurs B/, kas līguma slēgšanas brīdī bija zināms jau 2 gadus, bet nekustamā īpašuma nosaukums bija piešķirts gadu pirms līguma noslēgšanas.

Bez tam, līgumā nav ietverts nosacījums, kura iestāšanās būtu pamats tam, ka nodibinātā ķīlas tiesība varētu stāties spēkā kaut kad vēlāk, tas ir izpildoties šim nosacījumam, nevis līguma noslēgšanas brīdī.

Līdz ar to līgumā, atbilstoši Civillikuma 1294. pantam, nav noteikts ķīlas tiesības priekšmets, kā arī *nav pamata uzskatīt, ka* atbilstoši šim pantam ķīlas priekšmets varētu būt nākamā lieta vai ķīlas tiesība stātos spēkā vēlāk, iestājoties nosacījumam Civillikuma 1289. panta izpratnē.

Atbildētājs uzskata, ka nepamatots ir prasītāja apgalvojums, ka nav iestājies noilgums attiecībā uz ķīlas tiesību un tās nodibināšanu, jo ķīlas tiesību prasītājs varējis nodibināt tikai 2005.gada 14. aprīlī, kad ķīlas priekšmets tika reģistrēts zemesgrāmatās. Tas neatbilst lietas faktiskajiem apstākļiem, jo nekustamais īpašums /Nosaukums B/ reģistrēts zemesgramatā 2004. gada 3. augustā.

Atbilstoši Civillikuma 1896. pantam noilgums sāk tecēt ar to dienu, kurā prasījums ir tā nodibināts, ka pret parādnieku, kas nav izpildījis savu pienākumu, nekavējoties var celt prasību, kaut arī tomēr vēl nebūtu ne parādnieks liedzies izpildīt, ne arī kreditors viņam to atgādinājis. Saskaņā ar to noilguma tecējuma iesākumam vajadzīgs: nosacītiem prasījumiem - lai nosacījums jau būtu noskaidrojies, bet terminētiem prasījumiem - lai termiņš jau būtu notecējis. Ķīlas tiesības noilguma termiņš, saskaņā ar 2001. gada 27. februāra aizdevuma līguma 1. punktā noteikto aizdevuma atdošanas termiņu, ir 2011. gada 1. augusts. 2011. gada 29. jūlija pretenzijā par parāda piedziņu, kas ir vienīgā prasītāja pretenzija attiecībā uz 2001. gada 27. februāra aizdevuma līguma saistību izpildi, prasītājs nav izteicis pilnīgi nekādas pretenzijas par ķīlas tiesības izmantošanu, kā arī nekad agrāk nav vēlējies to izmantot vai izteicis kādas pretenzijas šajā sakarā. Atbildētāja uzskata, ka attiecībā uz ķīlas tiesības izmatošanu ir iestājies noilgums atbilstoši Civillikuma 1895. pantam, kas nosaka, ka visas saistību tiesības, kuras nav noteikti izņemtas no noilguma ietekmes un kuru izlietošanai nav likumā noteikti īsāki termiņi, izbeidzas, ja tiesīgā persona tās neizlieto desmit gadu laikā.

Trešā persona /pers. C/ tiesas sēdē nepiedalījās, par lietas izskatīšanu paziņots, 2014.gada 18.augustā nosūtot pavēsti ierakstītā pasta sūtījumā uz deklarēto dzīves vietu (lietas 133.lapa).

Rakstveida paskaidrojumos norādījis, ka prasība nav pamatota. Starp viņu un /pers. A/ bija darba attiecības, līdz ar to nav saprotams, kāpēc pretenzijas netika izvirzītas savlaicīgi. "/nosaukums/" reģistrēta hipotēka par labu AS "Swedbank" (lietas 28.lapa).

Trešās personas /pers. D/ un /pers. E/ tiesas sēdē nepiedalījās, par lietas izskatīšanu paziņots, nosūtot pavēstes ierakstītos pasta sūtījumos 2014.gada 18.augustā uz deklarētajām dzīves vietām (lietas 133.lapa).

AS "Swedbank" pārstāvis tiesas sēdē nepiedalījās, pazinojums par tiesas sēdi nosūtīts ierakstītā pasta sūtījumā 2014.gada 18.augustā uz juridisko adresi (lietas 133.lapa).

Rakstveida paskaidrojumos bankas pārstāvis norāda, ka prasība nav pamatota, jo saskaņā ar Civillikuma 1477.pantu tajos gadījumos, kad ar darījumu iegūst lietu tiesības uz nekustamo īpašumu, nepieciešama korroborācija. Uzskata, ka prasītājs no savas puses ir pieļāvis nolaidību, pirms darījuma noslēgšanas nepārliecinoties par nekustamā īpašuma tiesisko stāvokli.

Konkrētā saistība likumā noteiktā kārtībā zemesgrāmatā nebija reģistrēta, ja īpašums "/Nosaukums/" būtu ar apgrūtinājumiem, tad bankai nebūtu iespējas reģistrēt pirmo hipotēku, kā tas ir šobrīd. (lietas 73.lapa).

Uzklausījusi lietas dalībnieku paskaidrojumus, iepazinusies ar rakstveida pierādījumiem lietā un izvērtējusi tos, tiesa secina, ka /pers. A/ prasības ir noraidāmas.

Lietā nav strīdu, ka 2001.gada 27.februārī /pers. A/, /pers. C/ un /pers.B/ noslēguši trīspusēju līgumu, kurā norādīts, ka /pers. A/ aizdod un /pers. C/ aizņemas Ls 5000 vienojoties, ka aizdevumu un 5 aizdevuma procentus pa mēnesi aizņēmējs atdos līdz divi tūkstoši pirmā gada pirmajam augustam (lietas 8.lapa).

Iepriekš minētās saistības nodrošināšanai līguma 4.punktā norādīts, ka ķīlas devēja (/pers. B/) nodod un aizdevējs (/pers. A/) pieņem ķīlas tiesības uz ķīlas devējai piederošo nekustamo īpašumu, kas atrodas Liepājas rajonā, Nīcas pagastā ar nosaukumu "/Nosaukums/". /pers. C/ kā laulātais piekrīt, ka viņa sieva /pers. B/ ieķīlā minēto nekustamo īpašumu viņa saistības nodrošināšanai (lietas 8.lapa).

Minētā līguma 10.punkts paredz, ka aizņēmējs un aizdevējs piekrīt līguma korroborācijai zemesgrāmatā, to izdarīt kā arī visas tiesu un administratīvajās iestādēs iesniegt un saņemt ķīlas tiesību nostiprināšanai nepieciesamos dokumentus, tanī skaitā zemesgrāmatu aktu, tiek pilnvarots aizdevējs.

Tiesa konstatējusi, ka nekustamais īpašums ar nosaukumu /Nosaukums A/, Nīcas pagastā, Nīcas novadā, pamatojoties uz zemesgrāmatu tiesneses 1998. gada 11. marta lēmumu (vēl pirms pušu aizdevuma līguma slēgšanas) ir reģistrēts Nīcas pagasta zemesgrāmatu nodalījumā Nr. /numurs/ un tā īpašnieks ir pilnīgi cita persona – /pers. E/ (lietas 9.lapa).

Civillikuma 1280. pants nosaka, ka katrā ķīlas tiesībā ir nepieciešams prasījums, par ko ķīla atbild.

Tiesa atstāj bez ievērības atbildētājas pārstāvja paskaidrojumus, ka nav pierādījumu tam, ka prasītājs aizņēmējam būtu nodevis naudu skaidrā naudā vai pārskaitījis uz aizņēmēja bankas kontu. Pierādījumi naudas nodošanai nav atrodami ne aizdevuma līgumā, ne lietas materiālos, līdz ar to aizdevuma līgums nav spēkā, jo tas ir reāllīgums un ir spēkā tikai ar naudas nodošanu.

Tiesa izskaidrojusi atbildētājas pārstāvim, ka konkrētajā gadījumā puse nevar aprobežoties ar iebildumiem pret celto prasību, jo otras puses ieruna nevar saturēt tādus atbildētāja pastāvīgus prasījumus, kuru apmierināšanai nepietiek ar prasības noraidīšanu.

Šinī gadījumā ceļama prasība par aizdevuma līguma atzīšanu par spēkā neesošu, kas nav izdarīts (lietas 105.,114.-115.lapa).

Ja līgums nav likumā noteiktā kārtībā apstrīdēts, tas ir spēkā un ir izpildāms.

Saskaņā ar Civillikuma 1477.pantu tajos gadījumos, kad ar darījumu iegūst lietu tiesības uz nekustamo īpašumu, nepieciešama korroborācija.

Attiecībā uz ķīlas tiesībām teorijā noteikts, ka tās nodibināšanas pamatprincipi ir ķīlas tiesību brīvprātīgums, caurredzamība (atpazīstamība) un ķīlas tiesību apjoma konkrētība.

Nav strīdu, ka puses ķīlas līgumu noslēgušas pēc brīvas gribas, jo darījuma dalībnieki līdz lietas izskatīšanai ne aizdevuma līgumu, ne ķīlas līgumu nav pēc būtības apstrīdējuši. Ķīlas tiesību reģistrācija, saskaņā ar aizdevuma līguma 10.punktu, bija jāveic tās ņēmējam /pers. A/.

Analizējot apstākļus saistībā ar ķīlas caurredzamību (atpazīstamību), kas nozīmē to, ka ikkatra no jauna nodibināma ķīlas tiesība kļūst konstatējama apkārtējiem, ko panāk ar tās reģistrāciju publiskā reģistrā,tiesa secina, ka tas netika izdarīts prasības pieteikumā minēto apstākļu dēļ - /pers. B/ uz līguma noslēgšanas brīdi zemesgrāmatā nebija reģistrēti jebkādi viņai piederoši īpašumi un tikai 2004. gada 3. augustā viņa reģistrējusi sev piederošo nekustamo īpašumu /Nosaukums B/, Nīcas pagasta zemesgrāmatu nodalījumā Nr. /numurs/.

Lietā nav strīda, ka kopš ķīlas saistības nodibināšanas brīža prasītājs /pers. A/ nekādā veidā nav centies panākt ķīlas tiesību reģistrāciju – nav atbildētājai sūtījis atgādinājumus par nepieciešamību iereģistrēt ķīlu, nav cēlis prasību tiesā par hipotēkas reģistrāciju zemesgrāmatā, atbilstoši Civillikuma 1590.pantam, kas būtu uzskatāma ķīlas par līguma izpildes prasību gadījumā, ja ieķīlātāja labprātīgi to nereģistrē. Arī 2011.gada 29.jūlijā nosūtītie brīdinājumi parādniekiem nesatur atgādinājumu par nepieciešamību reģistrēt ķīlas tiesības (lietas 17.,18.,19.lapa).

Tiesa secina, ka jau no ķīlas līguma noslēgšanas dienas un līdz pat šim brīdim tā reģistrācija zemesgrāmatā nav iespējama, jo ieķīlātājai /pers. B/ īpašums "/Nosaukums/", Nīcas novadā ne uz ķīlas līguma slēgšanas brīdi, ne šobrīd nepieder.

Citas ķīlas priekšmetu identificējošas pazīmes ķīlas līgumā nav norādītas un nav iespējams konstatēt, kāds īpašums un kādā sastāvā, slēdzot aizdevuma un ķīlas līgumu 2001.gada 27.februārī, ticis ieķīlāts. Ķīlas līgums paredz, ja tiek ieķīlāts nekustamais īpašums, norādāms tā nosaukums, sastāvs, zemes platība, lai būtu iespējams identificēt, kas tieši tiek ieķīlāts (kas ir ķīlas priekšmets).

Ķīlas tiesību apjoma konkrētība likuma izpratnē nozīmē, ka gan ieķīlātajai lietai, gan arī prasījumam, ko ķīla nodrošina, jābūt skaidri aprakstītam.

Tiesa konstatējusi, ka 2001.gada 27.februārī, kad tika noslēgts aizdevuma un ķīlas līgums, /pers. B/ piederēja īpašums ar nosaukumu /Nosaukums B/, kurš uz līguma slēgšanas brīdi nebija reģistrēts zemesgrāmatā, un sastāvēja no sešām zemes vienībām 15 ha kopplatībā un sešām ēkām (lietas 130.lapa).

Zemesgrāmatā uz līguma slēgšanas brīdi nekustamais īpašums /Nosaukums A/ Nīcas pagastā, Nīcas novadā, kadastra Nr. /numurs C/, sastāvošs no zemes gabala 1,77 ha, dzīvojamās ēkas un piecām saimniecības ēkām, reģistrēts uz /pers. E/ vārda (lietas 9.lapa).

Ķīlas ņēmējs /pers. A/ cēlis prasību tiesā ar lūgumu atzīt viņam ķīlas tiesības uz nekustamiem īpašumiem /Nosaukums B/ Nīcas pagastā, kas reģistrēts Nīcas pagasta zemesgrāmatu nodalījumā Nr./numurs/ un /Nosaukums E/, kas reģistrēti Nīcas pagasta zemesgrāmatu nodalījumā Nr./numurs/, taču tā faktiski ir prasība nevis izpildīt 2001.gada 27.februārī noslēgto ķīlas līgumu (reģistrēt ķīlas tiesību), bet no jauna nodrošināt /pers. C/ aizdevuma saistību ar ķīlas tiesību.,t.i., pastiprināt aizdevuma saistību, kurai jau 2001.gada 1.augustā iestājies izpildes termiņš un kura līdz šim nav izpildīta.

Prasības tiesvedībā tiesai jākonstatē jau esošās tiesības, nevis jānosaka jaunas.

Tiesas ieskatā prasības celšana par ķīlas tiesību atzīšanu no ķīlas ņēmēja puses un tiesas spriedums nenovērš līdz šim esošo 2001.gada 27.februārī noslēgtā ķīlas līguma publiskuma pazīmes trūkumu, jo īpašumam /Nosaukums B/ ir reģistrēta bankas hipotēka (lietas 53.-56.lapa).

Civillikuma 1477.pants nosaka, ka koorborācija nepieciešama tajos gadījumos, kad ar darījumu iegūst lietu tiesības uz nekustamo īpašumu.

Atbilstoši Civillikuma 1896. pantam noilgums sāk tecēt ar to dienu, kurā prasījums ir tā nodibināts, ka pret parādnieku, kas nav izpildījis savu pienākumu, nekavējoties var celt prasību, kaut arī tomēr vēl nebūtu ne parādnieks liedzies izpildīt, ne arī kreditors viņam to atgādinājis. Saskaņā ar to noilguma tecējuma iesākumam vajadzīgs: nosacītiem prasījumiem - lai nosacījums jau būtu noskaidrojies, bet terminētiem prasījumiem - lai termiņš jau būtu notecējis.

Attiecīgi var pieņemt, ka aizdevuma līguma izpildes noilguma termiņš saskaņā ar 2001. gada 27. februāra aizdevuma līguma 1. punktā noteikto, izbeigtos 2011. gada 1. augustā, bet to pārtrauc 2011.gada 29.jūlijā nosūtītā pretenzija par aizdevuma atgriešanu, ko atbildētāja neapstrīdēja.

Tiesas ieskatā, jau kopš brīža, kad ķīlas līgums tika noslēgts, veikt hipotēkas reģistrāciju nebija iespējams tā iemesla dēļ, ka līgumā vienīgā ķīlas priekšmeta identifikācijas pazīme ir tā nosaukums /Nosaukums A/ Nīcas pagastā, un šāds īpašums 1998.gada 11.martā (pirms aizdevuma līguma noslēgšanas) ir reģistrēts kā piederošs citai personai. Pie šiem apstākļiem ķīlas tiesību reģistrācija zemesgrāmatā pēc 2001.gada 27.februārī noslēgtā līguma būtu atteikta un uz šādu saistību noilguma termiņš neattiecas, jo tā nav realizējama kopš nodibināšanas brīža (nav konkrēta ķīlas priekšmeta un ieķīlātais īpašums zemesgrāmatā reģistrēts kā piederošs citai personai).

Zemesgrāmatu likuma 1.pants nosaka, ka zemesgrāmatās ieraksta nekustamus īpašumus un nostiprina ar tiem saistītās tiesības. Zemesgrāmatas ir

visiem pieejamas, un to ierakstiem ir publiska ticamība.

Civillikuma 1509.panta izpratnē, šaubu gadījumā neskaidrības iztulkojamas tā, kā tās vismazāk saista parādnieku.

Tiesas ieskatā, prasītājs no savas puses ir pieļāvis nolaidību, pirms darījuma noslēgšanas nepārliecinoties par nekustamā īpašuma tiesisko stāvokli, jo prasītājam bija iespēja pārliecināties par ieķīlājamā nekustamā īpašuma piederību, nosaukumu un sastāvu un pietiekoši precīzi to ierakstīt ķīlas līgumā, lai būtu iespējama koroborācija zemesgrāmatā.

Ja tiek ieķīlāts nekustamais īpašums, norādāms tā sastāvs, zemes platība, lai būtu iespējams identificēt, kas tieši tiek ieķīlāts, kā arī norādāms ķīlas atbildības apjoms.

/pers. B/ piederošais nekustamais īpašums "/Nosaukums/" reģistrēts zemesgrāmatā 2004.gada 3.augustā, no tā šobrīd atdalīti trīs nekustamie īpašumi – /Nosaukums D/, /Nosaukums C/ un /Nosaukums E/ (lietas 10.-13.lapa).

Nekustamie īpašumi "/Nosaukums C/"un /Nosaukums D/ atsavināti trešajām personām (lietas 16.,60.-61.lapa).

Tiesa uzskata, ka nav pamata apmierināt /pers. A/ prasību par to, ka atsavinot prāvas laikā nekustamo īpašumu /Nosaukums C/, kurš reģistrēts Nīcas pagasta zemesgrāmatu nodalījumā Nr. /numurs/, atbildētāja /pers. B/ ir rīkojusies ļaunā ticībā, jo šāds prasījums ir bezpriekšmetisks.

Prasības priekšmets ir nevis lūgums noskaidrot kādas strīdīgas attiecības saturu vispār, bet gan prasījums par to, kā ar tiesas nolēmumu novērst materiālo tiesību aizskārumu.

Prasītājs nav pieteicis nekādu prasījumu, tikai lūdzis konstatēt /pers. B/ prettiesisku rīcību, līdz ar to, no prasītāja puses nav lūguma aizsargāt prasītāja aizskartās vai apstrīdētās tiesības vai ar likumu aizsargātās intereses.

Prasītāja pārstāve norādīja, ka šāda prasība tiek celta, lai vēlāk varētu celt zaudējumu prasību pret atbildētāju /pers. B/, taču ceļot šādu prasību tās ietvaros ir pierādāmi visi zaudējumu atlīdzības priekšnoteikumi – personas prettiesiska rīcība, vaina, zaudējumu esamība un to konkrēts apmērs, cēloniskais sakars starp prettiesisko rīcību un zaudējumiem. Tādējādi, viens no zaudējumu atlīdzības priekšnoteikumiem nevar tikt konstatēts citas civillietas ietvaros ārpus prasības par zaudējumu piedziņu. Pie šādiem apstākļiem prasība šinī daļā ir noraidāma.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 42.panta 2.daļai, ja prasību noraida, tiesas izdevumi, kas nav samaksāti iepriekš, piespriežami no prasītāja valsts ienākumos.

No prasītāja piedzenami izdevumi par tiesas dokumentu nosūtīšanu EUR 101,64 apmērā.

Vadoties no Civilprocesa likuma 189.-195., 198.,199. pantiem tiesa

n o s p r i e d a :

/pers. A/ iesniegto prasību pret /pers. B/ par ķīlas tiesību atzīšanu, rīcības atzīšanu par prettiesisku noraidīt.

Piedzīt no /pers. A/ valsts labā izdevumus par tiesas dokumentu nosūtīšanu EUR 101,64 (vienu simtu vienu euro 64 centus).

Noteikt /pers. A/termiņu 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas sprieduma labprātīgai izpildei daļā par tiesas izdevumu samaksu un pierādījumu iesniegšanai Liepājas tiesā par sprieduma labprātīgu izpildi.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas 2014. gada 10.novembra apelācijas kārtībā Kurzemes apgabaltiesā, apelācijas sūdzību iesniedzot Liepājas tiesā.

Tiesnese I. Pelnēna

Pilns sprieduma teksts sastādīts 2014.gada 10.novembrī.

Tiesnese I. Pelnēna